

Regelbunden tillsyn i Mogata Skola

Förskoleklass

Grundskola 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Söderköpings kommun under våren 2009 och besökt Mogata Skola den 5 mars 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 15 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Mogata skola, dels den information som samlats in under besöket. I Mogata skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Mogata skola

Tabell 1: Antal elever på Mogata Skola

Skolan/skolorna	Antal elever
Förskoleklass	11
Grundskola	79

Källa: Uppgifter från Mogata skola, 2009-05-29

2 (13)

Rektorsområdet omfattar förutom Mogata skola även Skönbergaskolan, Skönberga förskola, förskolan Engeln och sex dagbarnvårdare. I ledningen finns ytterligare en rektor med ansvar för utvecklingen av förskolorna.

Mogata skola består av två arbetslag, förskoleklass till årskurs 3 och årskurserna 4–6. Eleverna är uppdelade i åldershomogena basgrupper, undantaget är en åldersintegrerad grupp för årskurserna 4–5. I skolan finns även skolbarnsomsorg. Denna verksamhet granskas på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i en separat verksamhetsrapport.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.2 Kunskaper, ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Mogata skola	Riket	Mogata skola	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	89	85	75	87
	Matematik	89	72	81	73
	Svenska	95	71	94	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Källa: Uppgifter från skolan, 2009-02-02. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 4 för 2007 exkluderat på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.2 Kunskaper, ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

I kvalitetsredovisningen redovisas måluppfyllelsen i alla ämnen för elever i årskurs 5. Samtliga elever har uppnått målen i bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik, naturorienterande ämnen, slöjd och teknik. Med undantag av enstaka elever har målen även uppnåtts i svenska och samhällsorienterande ämnen. I matematik och engelska är måluppfyllelsen lägre än i övriga ämnen. Som ovanstående tabell visar är andelen elever på Mogata skola som klarat kravnivån på de nationella proven högre än genomsnittet för riket åren 2007–2008. Undantaget är engelska år 2008 där eleverna

hade ett lägre resultat och andelen elever som klarade kravnivån på Mogata skola var lägre än genomsnittet för riket. Skolinspektionen har tagit del av resultaten på de nationella ämnesproven i engelska för åren 2004-2008 och kan konstatera att resultaten i engelska varierar kraftigt. Dock är det vissa år endast 60-70 procent av eleverna som klarar kravnivån.

Enligt Skolinspektionen uppfylls målen i läroplanen och kursplanerna huvudsakligen. Mogata skola bör dock vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå lägst målen i alla ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Enligt Skolverkets allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen ska de skriftliga omdömena varken innehålla beskrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper.

De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen från Mogata skola som Skolinspektionen tagit del av tar i hög grad fasta på elevens sociala utveckling. Uppföljningen av den sociala utvecklingen är emellertid i flera planer mer

omfattande än uppföljningen av kunskapsutvecklingen.

Det är en stor variation när det gäller uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling. Det finns exempel på individuella utvecklingsplaner i vilka det helt saknas skriftliga omdömen. I de andra planerna som Skolinspektionen tagit del av beskrivs och bedöms främst kunskaperna i svenska, matematik och engelska. När det gäller övriga ämnen saknas ofta information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen, även om det i vissa fall finns noteringar om att eleven förväntas nå målen. Därmed ges inte förutsättningar att lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter och stimulera fortsatt lärande. Det finns också exempel på beskrivningar och/eller värderingar av elevens personliga egenskaper i de skriftliga omdömena.

I flera individuella utvecklingsplaner saknas en konkret beskrivning av skolans insatser för att eleven ska nå en högre måluppfyllelse utifrån läroplanens och kursplanernas mål.

Skolinspektionen noterar att det vid tiden för den regelbundna tillsynen pågick ett utvecklingsarbete i Mogata skola angående individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för samtliga årskurser. Trots detta bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen behöver åtgärdas så att de motsvarar grundskoleförordningens krav.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro**Bedömningspunkter****2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

De planer som granskats i samband med den regelbundna tillsynen avser läsår 2008/2009 och utarbetades vid en tidpunkt då bestämmelserna om skyldighet att utarbeta en likabehandlingsplan återfanns i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Det som framgår av 14 a kap. 8 § skollagen täcks i allt väsentligt av innehållet i den tidigare gällande lagen (upphörde att gälla 2009-01-01). Skolinspektionens bedömning av kommunens planer utgår från 14 a kap. 8 § skollagen.

För Mogata skola finns en likabehandlingsplan med utgångspunkt i den tidigare lagstiftningen. Planen uppfyller till stora delar lagens krav, men det saknas en kartläggning av den egna verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder. Det finns heller ingen redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året.

Enligt 2§ förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Eleverna på skolan har inte varit delaktiga i arbetet med planen mot kränkande behandling såsom författningarna kräver, vilket behöver åtgärdas.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av 2 kap 19–20 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I elevens val kan även ingå ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Styrelsen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Styrelsen ska sträva efter att tillgodose elevernas val genom att utnyttja de möjligheter som finns inom ramen för gällande bestämmelser. Istället för elevens val har Mogata skola varje vecka s.k. IUP-timme då eleverna har möjlighet att arbeta med de mål man kommit överens om i den individuella utvecklingsplanen. Då eleverna uppnått dessa mål kan de i mån av tid ges andra uppgifter. Därutöver har tiden för elevens val används till temaarbete en gång per termin där eleverna har fått välja mellan olika inriktningar och aktiviteter såsom skapande, friskvård, vandring, handikappdag och pyssel. Tiden har även använts för en temadag med rubriken "Vem-bryr-sig-dag" inom ramen för skolans värdegrundsarbete. Enligt Skolinspektionens bedömning är inte skolans användning av tiden för elevens val förenligt med grundskoleförordningens krav. Eleverna ges inte möjlighet till breddning eller fördjupning i ett allsidigt urval av ämnen och har heller inte möjlighet att välja ämnen. Detta behöver åtgärdas.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

Motivering
Ej relevant för Mogata skola vid inspektionstillfället. Det fanns då inga elever med behov av svenska som andraspråk.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

10 (13)

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 23 § grundskoleförordningen fattar rektorn beslut om arbetsplanen. För Mogata skola saknas en av rektorn beslutat arbetsplan vilket behöver åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Enligt 2 kap. 23§ grundskoleförordningen ska det för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen finnas en arbetsplan. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Enligt Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning syftar kvalitetsarbetet till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse och vidta lämpliga åtgärder. För att förbättringar ska bestå och kvaliteten höjas behöver utvecklingen följas över tid. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att uppföljningen görs i alla ämnen kontinuerligt under skoltiden. Ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete motsvarande detta saknas vid Mogata skola, vilket behöver åtgärdas.

Det finns ingen arbetsplan för Mogata skola, vilket också måste åtgärdas. Arbetsplanen är ett viktigt instrument för att förtydliga och konkretisera de åtgär-

der skolan avser vidta för att öka kvaliteten i verksamheten. En arbetsplan ska vara ett levande styrdokument som kontinuerligt följs upp och utvärderas. Att en arbetsplan saknas visar på brister i det kontinuerliga uppföljningsarbetet.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

I kvalitetsredovisningen för Östra området 2008, Söderköpings kommun, beskrivs Mogata skola tillsammans med fritidshem, Skönbergaskolan och fritidshem, Skönberga förskola och Engelns förskola. Att samla flera verksamheter i en och samma kvalitetsredovisning är förenligt med författningarna, men den specifika skolans verksamhet ska dock framgå tydligt vilket inte är fallet i den aktuella redovisningen.

I kvalitetsredovisningen finns en beskrivning av resultat och måluppfyllelse för Mogata skola. Förutom resultaten från de nationella proven redovisas uppnådda ämnesmål i samtliga ämnen i slutet av årskurs 5, vilket ger en bra bild av resultaten. Däremot saknas en utförligare beskrivning av vilka prioriterade åtgärder som ska vidtas för att utveckla verksamheten utifrån resultaten.

Trots att elevernas resultat i engelska är något sämre än i matematik saknas en beskrivning av vilka satsningar som kommer att vidtas i ämnet. Vidare saknas en reflektion över vilka andra insatser som gjorts under året och vilken betydelse dessa har haft för resultatet. Likaså saknas en beskrivning av andra satsningar som kommer att göras under kommande år och vilket resultat som förväntas. Ett annat exempel gäller verksamhetens förutsättningar som beskrivs i form av nyckeltal utan en beskrivande text om situationen och dess betydelse för skolans verksamhet.

Skolans kvalitetsredovisning har inte utarbetats under medverkan av elever.

En utförligare beskrivning av verksamheten är nödvändig för att kvalitetsredo-

visningen ska kunna ligga till grund för utvecklings- och verksamhetsplanering för kommande period. Kvalitetsredovisningen behöver åtgärdas utifrån ovanstående.

Datum

Ort

2009-06-05

Linköping

Margareta Bure

Rut Hård af Segerstad